

unia.be

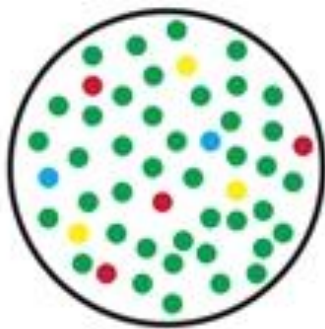
REDELIJKE AANPASSINGEN TIJDENS WERKPLEKLEREN

Door de bril van de werkplekleerling en de werknemer

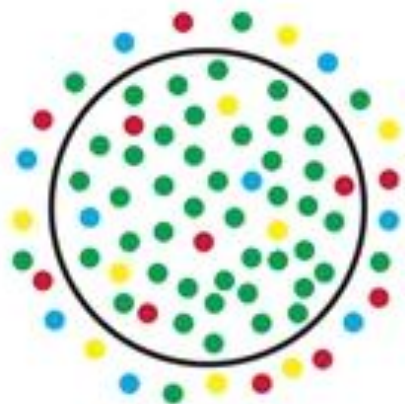

19 juni 2019

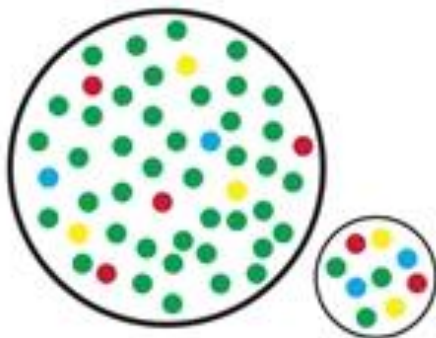
INCLUSIE

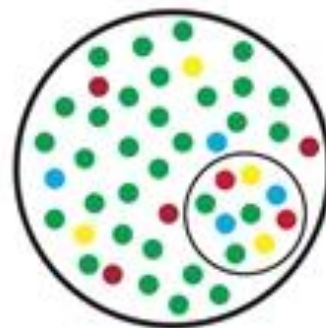
UITSLUITING

SEGREGATIE

INTEGRATIE

KWALITEITSVOL INCLUSIEF ONDERWIJS IN HET BELANG VAN HET KIND

INTERNATIONALE VERDRAGEN

Mensenrechten -> recht op onderwijs

Recht op onderwijs = recht op inclusief onderwijs

Kinderen met een handicap kunnen best onderwezen worden binnen een inclusief onderwijssysteem

Kwaliteitsvol inclusief onderwijs = in het belang van het kind

School, CLB, ouders = belanghebbende actoren

BELANG VAN MULTIDISCIPLINAIRE EN OBJECTIEVE BENADERING!

CLB partner bij uitstek om deze benadering waar te maken

DENKEN IN BARRIERES EN MIDDELEN

- **Welke barrières werp ik zelf op en wat kan ik doen om die barrières weg te werken ?**
- **Eigen werking als persoon en als organisatie in vraag stellen**
- **Vraagt voortdurende reflectie**

- **Men is niet verantwoordelijk voor het wegwerken van problemen, maar wel voor het opheffen van barrières**
- **Barrières kunnen opgeheven worden, handicap niet**
- **Vaak gaat het om barrières die men zelf opgeworpen heeft**

Traditionele aanpak

- Diversiteit bij leerlingen is een probleem en barrières bij het leren zijn inherent aan de capaciteiten van de leerlingen
- Curricula staan vast en moeten aangepast worden om met de diversiteit bij leerlingen om te gaan
- Aanpassingen kunnen resulteren in lagere verwachtingen voor sommige leerlingen

Universal Design for Learning

- Diversiteit bij leerlingen is de norm en barrières bij het leren ontstaan door niet flexibele 'one size fits all' curricula
- Curricula moeten zo ontworpen of herontworpen worden dat ze van bij het begin tegemoet komen aan de noden van een grote groep leerlingen
- Curricula die flexibel zijn en tegemoet komen aan de noden van de meeste studenten resulteren in hoge verwachtingen voor alle leerlingen

REDELIJKE AANPASSINGEN

Aanpassingen moeten zoveel mogelijk:

- **Doeltreffend zijn**
Tegemoet komen aan de specifieke ondersteuningsbehoeften van de leerling
- **Evenwaardige participatie mogelijk maken**
Door op zijn/haar niveau deel te nemen aan dezelfde activiteiten, door dezelfde leerdoelen te realiseren via andere activiteiten of door individuele leerdoelen te realiseren
- **Zelfstandige participatie beogen**
- **Veiligheid waarborgen**

Wanneer?

- Recht in elke fase van het zorgcontinuüm
- Alle schoolse activiteiten (binnen en buiten de school)
- Ook schoolreizen!
- Stage en werkplekleren (idem arbeidsmarkt)

Criteria om de redelijkheid te beoordelen:

- Financiële impact
- Organisatorische impact
- Gebruiksfrequentie en -duur
- Impact op levenskwaliteit van gebruiker
- Impact op omgeving en andere gebruikers
- Ontbreken van gelijkwaardige alternatieven
- Verzuimen aan voor de hand liggende of wettelijke normen

GELIJKE BEHANDELING OF VOORKEURSBEHANDELING?

Geen voorkeursbehandeling!

Redelijke aanpassingen zorgen er louter voor dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften drempels kunnen overwinnen die zich voor de andere leerlingen niet stellen

Gelijke behandeling = (on)gelijk behandelen wat (on)gelijk

Toegepast op evaluatie: er worden andere prestaties gemeten

Bijvoorbeeld bij gebruik rekenmachine: wiskundige vaardigheid in plaats van rekenvaardigheid

VOORBEELDEN

- **Aanbrengen van pictogrammen in de zaak zodat een leerling met een verstandelijke beperking weet welke handelingen er op welke plaats moeten verricht worden**
- **De dagplanning wordt gedetailleerd uitgeschreven voor een leerling met autisme**
- **Voor een leerling die het moeilijk heeft met de oriëntatie in het magazijn worden wegwijzers op de vloer aangebracht**
- ...

HET GROTE STICORDI SPEL

Ella is een meisje met Down en werkt in het kader van werkplekieren in de bakkerij. Omdat fijn vingerwerk haar niet lukt, kan ze de afwerking van het gebak overlaten aan een collega.

DIFFERENTIËREN - REMEDIËREN - COMPENSEREN - DISPENSEREN

Ella is een meisje met Down en werkt in het kader van werkplekieren in de bakkerij. Omdat fijn vingerwerk haar niet lukt, kan ze de afwerking van het gebak overlaten aan een collega.

DIFFERENTIËREN - REMEDIËREN - COMPENSEREN - DISPENSEREN

Jasper volgt werkplekieren bij een dierenverzorger en heeft een passie voor hondenshow's. Zijn mentor geeft hem de kans om een klant te begeleiden die met zijn hond voor het eerst aan zo'n show wil deelnemen.

DIFFERENTIËREN - REMEDIËREN - COMPENSEREN - DISPENSEREN

Jasper volgt werkplekieren bij een dierenverzorger en heeft een passie voor hondenshow. Zijn mentor geeft hem de kans om een klant te begeleiden die met zijn hond voor het eerst aan zo'n show wil deelnemen.

DIFFERENTIËREN - REMEDIËREN - COMPENSEREN - DISPENSEREN

Ilyas kan door zijn ziekte geen zware gewichten tillen. Hij kan op een collega rekenen om het benodigde materiaal op de werf te installeren.

DIFFERENTIËREN - REMEDIËREN - COMPENSEREN - DISPENSEREN

Ilyas kan door zijn ziekte geen zware gewichten tillen. Hij kan op een collega rekenen om het benodigde materiaal op de werf te installeren.

DIFFERENTIËREN - REMEDIËREN - COMPENSEREN - DISPENSEREN

Alex is wat trager in het verwerken van mondelinge instructies. De mentor neemt rustig de tijd om nog eens met hem te overlopen wat de verwachtingen zijn voor de voormiddag.

DIFFERENTIËREN - REMEDIËREN - COMPENSEREN - DISPENSEREN

Alex is wat trager in het verwerken van mondelinge instructies. De mentor neemt rustig de tijd om nog eens met hem te overlopen wat de verwachtingen zijn voor de voormiddag.

DIFFERENTIËREN - REMEDIEËREN - COMPENSEREN - DISPENSEREN

VOOR

De trajectbegeleider (school) en de mentor (werkplek) maken samen een opleidingsplan op dat afgestemd is op de noden en mogelijkheden van de leerling:

- Welke doelen kunnen worden gesteld?
- Hoe kunnen deze doelen worden bereikt? Op welke termijn?
- Welke specifieke instructiebehoeften heeft de leerling?
- Op welke drempels zal de leerling botsen en hoe ontstaan die drempels?
- Welke aanpassingen kunnen voorzien worden?

De mentor heeft inzicht in de specifieke leerbehoeften van de leerling

Desgevallend worden afspraken gemaakt over de rol van de persoonlijk assistent op de werkplek

Spreek op voorhand duidelijk af wie wat doet, zo is er achteraf geen discussie over de taakverdeling mogelijk

Aandacht voor werkplekieren in (gemotiveerd) verslag + omschrijving van de ondersteuning

Aanpassingen nodig om binnen GC te blijven zijn voldoende en proportioneel?

-> **GEMOTIVEERD VERSLAG**

Aanpassingen nodig om binnen GC te blijven zijn onvoldoende of disproportioneel?

-> **VERSLAG**

TIJDENS

- De mentor kan rekenen op de nodige ondersteuning vanuit de school (of vanuit het ondersteuningsnetwerk) bij het kiezen van adequate instructiemethodes
- De mentor voert geregeld begeleidingsgesprekken met de leerling
- De trajectbegeleider brengt regelmatig een begeleidingsbezoek
- De aanpassingen worden geëvalueerd en bijgesteld

NA (EVALUATIE)

- De evaluatie heeft betrekking op de doelen die bij aanvang gesteld werden
- Ondersteuning en aanpassingen die vooraf werden afgesproken worden niet opnieuw ter discussie gesteld of in rekening gebracht
- Bespreek vooraf welke aanpassingen nodig zijn voor wat betreft het stageverslag

OVERLEG ROND REDELIJKE AANPASSINGEN IN HET KADER VAN EEN GEMOTIVEERD VERSLAG OF VERSLAG

1. Rijke beeldvorming
2. Noodzakelijke aanpassingen
3. Afweging proportionaliteit

STAP 1: RIJKE BEELDVORMING

- **Noden en sterktes van de leerling en van de school**
- **Belang van verschillende gezichtspunten**
Niemand heeft ongelijk
Verschillende perspectieven samen -> realistisch beeld
Doel is elkaars perspectief te begrijpen
- **Meningsverschillen niet laten sluimeren**
Vraag waarom men die mening is toegedaan

- **Wat is het doel dat we samen willen bereiken?**

Vertrekkend vanuit de sterktes, talenten en ambities van de leerling

- **Waarop zal de leerling botsen onderweg naar dit einddoel?**

BELANG VAN EEN INCLUSIEVE LEEROMGEVING!

- ✓ Waar zal de leerling op botsen in deze concrete situatie?
- ✓ Hoe ontstaat die drempel in die concrete situatie?

SOCIALE VISIE OP HANDICAP

- Een handicap ontstaat pas waar de omgeving onvoldoende is aangepast aan de noden van een persoon met een beperking
- Focus ligt op het wegwerken van de drempels in de omgeving, in tegenstelling tot de medische visie op handicap die vertrekt vanuit een deficit denken en waarbij de focus ligt op het remediëren van de beperking
- Telkens wanneer naar de handicap van de leerling verwezen wordt, moet men zich daarom de vraag stellen op welke drempel de leerling in die situatie precies botst
- Zo kan beter begrepen worden hoe de drempel ontstaat en hoe hij kan worden weggewerkt.

- **Uitklaren van de onderwijsdoelen
(voor leerlingen met een GV)**

Wat zijn de concrete onderwijsdoelen om het onderwijsniveau te bereiken dat nodig is om door te stromen en een studiebekrachtiging te bekomen (eindtermen)?

Welke specifieke, tussenliggende doelstellingen kan men laten vallen zonder dat de bredere einddoelstellingen of de beoogde kwalificaties in het gedrang komen?

Kunnen er andere specifieke doelstellingen geformuleerd worden voor deze leerling? Op welke manier kunnen hierbij hulpmiddelen worden ingezet? Of moet men toch voor wezenlijk andere einddoelstellingen (en dus een IAC) gaan?

STAP 2: NOODZAKELIJKE AANPASSINGEN

Welke aanpassingen zijn noodzakelijk om de drempels te overwinnen op weg naar het geformuleerde doel?

Nog geen proportionaliteitsafweging!

Situëren in het zorgcontinuüm

- Basiszorg, verhoogde zorg, uitbreiding van zorg, IAC
- Welke ondersteuning is nodig voor de leerling/leerkracht en wie voorziet die (intern en extern)?

Verdere onderwijsloopbaan

- Vermijd dat afgesproken maatregelen elk schooljaar opnieuw in vraag worden gesteld
- Hou steeds een goed zicht op de toekomst: evaluatie, werkplekleren, studiebekrachtiging, overstap naar lager of secundair onderwijs, naar de arbeidsmarkt, ...

STAP 3: AFWEGING PROPORTIONALITEIT

Drie momenten waarop proportionaliteit kan afgewogen worden:

- Bij het opstellen van een verslag
- Bij de inschrijving van een leerling met een verslag
- Bij de wijziging van een verslag (bij gewijzigde nood aan aanpassingen)

Indicatoren

Financiële impact, organisatorische impact, gebruiksfrequentie en -duur, impact op levenskwaliteit van gebruiker, impact op omgeving en andere gebruikers, ontbreken van gelijkwaardige alternatieven, verzuimen aan voor de hand liggende of wettelijke normen

Veiligheid, participatie en zelfstandigheid

U N I A

unia.be

